

Kooperacije v kmetijski proizvodnji

Odgovori tovariša Paška Romca na vprašanja »Naše skupnosti«

Glavna zadržna zveza se je lotila nedavno analize in proučevanja nekaterih najvažnejših vprašanj zadržnega razvoja. Ob tej priložnosti se je uredništvo »Naše skupnosti« obrnilo na tovariša Paška Romca, predsednika Glavne zadržne zveze FLRJ, s prošnjo, naj seznanji bralce »Naše skupnosti« z aktualnimi problemi zadržništva, ki jih proučujejo, kakor tudi z dosedanjimi rezultati tega dela. Na zastavljena vprašanja je tovariš Paško Romac odgovoril takole:

Predvsem smo se v zadržni zvezi lotili analize dosedanjih izkušenj pri kooperaciji z individualnimi proizvajalci. Analizo te vrste opravljamo zelo skrbno. Delo je v teku in bo končano v drugi polovici oktobra. V našem proučevanju smo vzeli kot centralno vprašanje zadrugo kot socialistično organizacijo na vasi. Razne oblike kooperacije, posestna struktura kooperantov, tržišče, kreditna politika, analiza nekaterih pravnih predpisov, dosedanja aktivnost poslovnih zvez itd. — vse to so vprašanja, ki jih poskušamo analizirati in tako osvetliti zadrugo z vseh strani. Bolje povedano, poskušamo, da s tem osvetljevanjem pokažemo, kaj je to, kar zavira, ali pomaga razvoju splošnih proizvajalnih kmetijskih zadrug.

Posebno mesto v tej naši analizi bodo imele kmečke obdelovalne zadruge in problemi, ki so v zvezi z njimi. Nič manjši pomen pri proučevanju raznih zadržnih problemov ne bodo imeli upravljanje in kadri v kmetijskih zadrugah.

Vsako izmed teh vprašanj pomeni poseben problem, vsa skupaj pa tvorijo kompleks problemov, ki jih je treba hkrati reševati. Zato ni analiza, ki jo izvajamo v zadržni zvezi Jugoslavije samo analiza raznih kooperacij, v katere vstopajo zadruge vsak dan z individualnimi proizvajalci, temveč je to bolj spoznavanje razmer, ki vplivajo na hitrejši ali počasnejši razvoj zadrug na vasi. V tem smislu se dela tudi na tem, da se proučijo tudi predpisi, ki so bili uveljavljeni pred dvema leti in so še v veljavi, a ki so povezani s kmetijstvom in zadržništvom. Klasifikacijo predpisov nameravamo opraviti tako, da bo razvidno, kateri predpisi so tisti, ki konservirajo stanje, kateri pomagajo razvoju, kateri pa zavirajo razvoj zadruge kot proizvajalne organizacije.

Iz gradiva, ki smo ga že zbrali, je mogoče videti, da se mora zadruga kot proizvajalna organizacija osvoboditi nekaterih dejavnosti, ki so popolnoma komunalnega značaja in nimajo nikakšne neposredne zveze s proizvodnjo. Take dejavnosti obremenjujejo zadrugo in jo odmikajo od njene glavne naloge, proizvodnje. Razen tega so to bolj ali manj dejavnosti, ki poslujejo z izgubo, kar pomeni, da spravljajo zadruge v težji finančni položaj. Če pa v vasi ni nikogar, ki bi prevzel tako dejavnost, temveč je najprimerneje, da jo opravlja zadruga, tedaj naj se to v vasi razčisti in naj občinski odbor zadrugi pomaga pri vzdrževanju te dejavnosti.

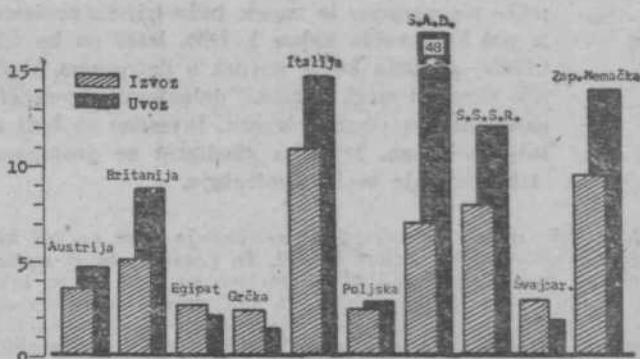
Posebno vprašanje v vsem tem sklopu problemov je skrb krajevnih oblasti za uspeh in razvoj kmetijske zadruge. Čeprav je to velika gospodarska organizacija (res zelo zapletena in v vsaki vasi drugačna), se naše krajevne oblasti še vedno manj zanimajo za tako organizacijo, od katere je dejansko odvisna preobrazba vasi v smeri socializma, kakor se, denimo, zanimajo za kakšen mlin, kino itd.

Kakor je videti, je precej zelo pomembnih vprašanj, ki jih proučujejo v zadržni zvezi Jugoslavije in ki jih bomo letošnje jesen in zimo postavili na dnevni red naših plenitev in sej predsedstva. Razumljivo je, da so bolj ali manj vsa ta vprašanja take narave, da jih ne morejo reševati samo zadržne organizacije, temveč je nujna pomoč in mobilizacija vse družbe. Posebno je potrebna močnejša usmeritev zavestnih socialističnih sil na vasi v smeri postavljanja na dnevni red tistih problemov, ki jih ne more rešiti nihče drugi razen teh činiteljev.

Zal imamo še vedno pojave, da stojijo zavedne socialistične sile v nekaterih vaseh ob strani, ko gre za zadruge. Mnenja so, da morejo in morajo vsa vprašanja reševati upravni odbori kmetijskih zadrug itd. Nič ni bolj pogrešnega, kakor je tako pojmovanje. Kajti, denimo, če je naša usmeritev na vasi pravilna, tedaj praktične dejavnosti na vasi pri vsakdanji realizaciji te orientacije ni mogoče prepustiti naključju ali stihiji. Ali bo gibanje na vasi hitreje ali počasneje napredovalo v smeri socialistične preobrazbe, je v znatni meri odvisno tudi od tega, koliko bodo zavedne socialistične sile sodelovale pri reševanju vprašanj, ki zavirajo razvoj.

To so večinoma vsa vprašanja, ki jih proučujejo v Glavni zadržni zvezi Jugoslavije. Kaj vse nam bodo ta proučevanja pokazala, bomo videli, ko bo gradivo urejeno.

ZUNANJA TRGOVINA

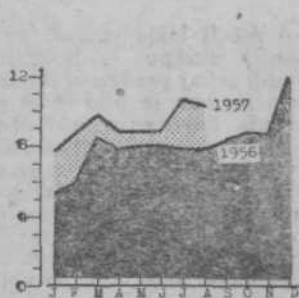
Izvoz in uvoz v važnejše države od januarja do avgusta 1957 v milijardah dinarjev

Naša zunanja trgovina je do konca avgusta dosegla v obeh smereh skupni promet v vrednosti 212 milijard dinarjev, in to: v izvozu 73, a pri uvozu 139 milijard. Izvoz se je v primerjavi z lanskim letom povečal za 14 milijard, uvoz pa za 45 milijard. Tak razvoj je povečal primanjkljaj v naši trgovinski bilanci v višini 29 milijard din, kar je nedvomno neugodno s stališča skladnosti našega gospodarskega razvoja.

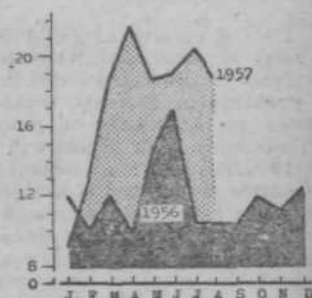
Najpomembnejšo postavko v uvozu je v prvih osmih mesecih tvorila še vedno hrana v vrednosti skoraj 38 milijard dinarjev, ali za šest milijard več kakor lani. Glavno pojasnilo za občuten porast uvoza pa je treba vendarle poiskati na drugi strani. To je predvsem uvoz surovin, ki je v primerjavi z lanskim večji za 5,5 milijarde din, nadalje raznih polizdelkov (za 9,7 milijarde) ter goriva in maziva (za 5,5 milijarde). Občutno večji je tudi uvoz raznih kemičnih izdelkov in tehničnih masčob. To pomeni, da odpade na razne materiale za proizvodnjo nad 55% povečanja uvoza. Razen tega se je občutno povečal tudi uvoz raznih strojev in prevoznih sredstev (za 12 milijard).

V tem razdobju smo uvozili za 46 milijard več raznih industrijskih izdelkov, kakor pa smo jih izvozili, kmetijskih pridelkov pa za 23,7 milijarde. Le pri lesnih izdelkih je izvoz za 3,5 milijarde din večji kakor uvoz.

Zamenjava (tako uvoz kakor izvoz) je bila največja z evropskimi državami. Tako smo v tem razdobju uvozili iz

Izvoz FLRJ v milijardah dinarjev

Uvoz FLRJ v milijardah dinarjev

raznih evropskih držav blaga v vrednosti 75,6 milijarde, kar znaša skoraj 55 odstotkov uvoza. Hkrati smo v te države izvozili blaga v vrednosti 55,8 milijarde din, kar je približno 77% izvoza. Na drugem mestu so države Severne Amerike, dejansko ZDA, z 48,8 milijarde din v uvozu in 7,1 milijarde v izvozu, na tretjem pa azijske. Iz afriških držav smo v tem razdobju uvozili manj, kakor smo izvozili. Izvoz na to področje je znašal 3,6, a uvoz 3,3 milijarde din. Se nadalje je neugoden razvoj zamenjave z državami Južne Amerike. V razmerju do tega zemljepisnega področja se zmanjšujeta tako uvoz kakor izvoz.